

Кёстек орта мактап

# Ачыкъ дарс.

Дарсны темасы:

«Б/с. Гечилген

темаланы уьстюнде

ишлевню узатыв:

Диалог, тувра сёз.»

Дарсны оytгерген : Моллаева Р.А.

30.11.2018 ЫЫЛ

**Дарсны темасы:** «Б/с. Гечилген темаланы устюнде ишлевни узатыв: Диалог, тувра сёз.»

**Мурады:** 1. Тувра сёзню ва диалогну гъакъында яшланы англавун теренлешдирив, токътав белгилени тюз салмагъа уйретив; диалоглар тизмеге яшланы уйретив, тувра сёзю булангы жумлаланы тюз охумагъа уйретив.

2. Яшланы тил культурысын оъсдюррюв.
  3. Къылышыкъ темагъя лакъыр.

**Дарсгъа къураллар:** книга, таблицы, тесты, карточки, ящики для хранения.

## Дарсгъа эпиграф:

## Ана тил алтын ачгыч.

## Дарсны барышы

1. Къурум мюгълет.  
Салам, аявлу охувчулар!

Уйрөнмейли дарсынгны  
Гелген бусанг, гечейик  
Ана тилни сырларын  
Бу дарсдада чечейик.

Яшлар, языгъыз тептерлеригизге «Орфография иш» деп. Мен сизге сёз тагъымлар охуйман. Сиз оланы эсигизде сакълап, сонг тептерлеригизге языгъыз; отуз китап, исси гюн, къаттыгъюн гележек, ойгюземиш ашадым.

Яшлар, бир- биригизни ишин тергеп, къыйматлагызы.

(Яшланы алдында кагъызлар бар. Гъар яш оъзюню билимин де къыйматлай)

2. Гечилген темаланы уйстюндө ишлевню узатыв: «Тувра сёз, диалог. »
    1. Уйге берилген тапшурув тергеле: «Тюкенде » деген темагъя яшлар язғын диалоглар охула. (уыч охувчу охуй)
    2. Уыч охувчу доскада карточкалагъя гёре ишлей : тувра сёзлер ва диалогларда токтыв белгилени сала. Тувра сёзю буланғы жумлаланы схемаларын эте.  
«Т», - А; А: «Т», А,-Т,-А  
-Атам, -деди Агъмат.  
- Тынглайман, яшым.  
- Менден геч, аявлу атам  
Мен сени кёп сюемен.

3. Бир охувчу ёлдшларына соравлар бере:

А) Тувра сёз деп къайсы сёзлеге айтыла? Тувра сёзю булангъы жумлаларда дагъы да къайсы сёзлер бола? Тувра сёзю булангы жумлаларда нечик токътав белгилер салына?

Б) Диалог деп негер айтыла? Реплика деген недир? Диалогда жумлалар нечик языла? Оларда нечик токътав белгилер салына?

В) Яшлагъа гечилген темалардан соравлар бериле ( жумла, простой, къошма жумлалар, бир жынслы уюрлөр, къуршайгъан сёзлер)

4. Доскада жумлаланы синтаксис къайдада чечив .

«Аминат, дарсынгны уйренгенмисен?» - деп сорады Асият. Ел чыкъды, къар явмагъа башлады.

5. Муалимни яшлагъа соравлары:

- Яшлар, тувра сёзю булангы жумлалар дагъы да къайда ёлугъя? (ёммакъларда)

- Яшлар, ёммакъларда жанланы ким сёйлете? (автор)

А. Гъажиевни «Авузгъа бош акъ бабиш» деген ёммагъындан диалог охула.

Диалогну Сайдова Зарема ва Даидова Валикъызы охуй.

6. Физминутка.

Муалим:

- Яшлар, гъали мен сизге тувра сёзю булангъы жумла ва диалог айтаман. Сиз диалогну мен охугъанда эретуругъуз, башыгъызындын устгеге, тюпге ойнатып. Тувра сёзни айтгъанда къолларыгъызын яйыгъыз.

1. «Бабиш барсын,» - деди къаз.

2.- Ким – ким уяв, ким уяв?

- Кюлбай батыр мен уяв.

7. Китап булан ишлев.

«Макътапны китап ханасында» деген темагъа диалог къурув (Тапшурув 136)

8. Лакъыр къуруп уйренив.

Жумлаланы ахырын битдиригиз.

1. Ярамай къурдашина.....

2. Ярамай уллугъя.....

3. Дарсда сорав бермек учун.....

4. Сени булан сёйлейген адамгъя.....

Яшлар жумлаланы охуй.

Муалим:

- Яшлар, шу кагъызларыгъызын заманда бир къарай туругъуз.

Адамлагъа арив сёйлесегиз, яшавугъуз да арив болажакъ.

9. Дарсны жамы.
- Яшлар, биз бугюн къайсы темаланы такрарладыкъ?
  - Тувра сёз деген недир?
  - Диалог деген недир?

10. Рефлексия.

Яшлар кагъыздарда ойзлени билимин къыйматтай. Муалим шо къыймаланы журналгъ сала.

11. Уйге иш.

1. Яшланы биринчи бёлюгюне «Уйде » деген темагъа диалог къуруп гелмек.
2. Яшланы экинчи бёлюгюне адабият китапдан тувра сёзю булангъы жумлаланы язып гелмек.
3. Яшланы уйчончю бёлюгюне уйч тувра сёзю булангъы жумла язмакъ.